

Продуктивні якості та тривалість використання чорно-рябих корів різних ліній

А. Й. Жмур, В. Є. Боднарук, П. В. Дубинець

andrijzhmur@gmail.com

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького, м. Львів, Україна

Лінійне розведення у тваринництві вважається одним з найпрогресивніших методів племінної роботи, спрямованих на подальше удосконалення окремих стад, популяцій і, як наслідок, порід. Водночас активна інтенсифікація молочного скотарства негативно впливає на терміни господарського використання худоби і тому актуальною є потреба подовження цих термінів задля підвищення ефективності молочного скотарства. На сьогодні генофонд голштинської породи інтенсивно використовують для вдосконалення селекційно-господарських параметрів та консолідації чорно-рябої худоби у більшості регіонів України.

Дослідження провели у ТОВ «Молочні ріки» Бродівського р-ну Львівської обл. Історія створення стада чорно-рябої худоби в господарстві розпочалась із завезення в минулому столітті голштинізованих тварин з колишніх НДР, ФРН та Голландії. Для покращення племінних і продуктивних якостей корів різних генерацій впродовж останнього десятиріччя активно використовують як «голштинізованих» чорно-рябих, так і чистопородних голштинських плідників різних ліній. Для порівняльної оцінки впливу походження на продуктивність і терміни господарського використання було відібрано три групи корів по 30 тварин у кожній, які походили від бугаїв-плідників найчисельніших ліній, а саме: Елевейшна 1491007.65, Маршала 2290977.95 та Чіфа 1427381.62.

У результаті проведених досліджень встановлено, що генотип тварин дослідних груп впливає на рівень молочної продуктивності. Вищі надої молока за 305 днів першої лактації (5329 кг) і вихід молочного жиру (197,2 кг) мали корови-первістки української чорно-рябої молочної породи з лінії Чіфа 1427381.62. Ровесниці лінії Елевейшна 1491007.65 поступались їм на 302 кг і 12,2 кг відповідно, а тварини лінії Маршала 2290977.95 показали нижчу молочну продуктивність на 512 кг за надоем і 20,3 кг за кількістю молочного жиру. За вмістом жиру в молоці суттєвої різниці між представниками порівнюваних ліній української чорно-рябої молочної породи не виявлено, він був у межах 3,68–3,70%.

Генетичний потенціал бугаїв-плідників реалізується у рівні продуктивності корів-дочок, яка зазвичай повністю проявляється за третю лактацію. Серед повновікових корів вищу молочну продуктивність також мали тварини з лінії Чіфа 1427381.62. За 305 днів лактації від них надоїли в середньому 6544 кг молока жирністю 3,73%. Від ровесниць з лінії Елевейшна 1491007.65 отримали на 452 кг менше молока за третю лактацію, а від корів лінії Маршала 2290977.95 — на 588 кг менше, ніж від корів лінії Чіфа 1427381.62. Вміст жиру в молоці був вищим у групі чорно-рябих корів лінії Чіфа 1427381.62, а ровесниці ліній Елевейшна 1491007.65 та Маршала 2290977.95 поступались їм на 0,02% і 0,03% відповідно. Як наслідок, більшу кількість молочного жиру (244,3 кг) отримано від групи повновікових корів української чорно-рябої молочної породи, які походили від плідників лінії Чіфа 1427381.62. Тварини інших згаданих вище порівнюваних ліній поступались їм за виходом молочного жиру в середньому на 18,3 кг і 23,9 кг відповідно.

Встановлено суттєвий вплив лінійної належності на тривалість та ефективність використання корів української чорно-рябої молочної породи. Зокрема, найвищою тривалістю життя (3101,5 дня) і господарського використання (2137,6 дня) була у корів лінії Чіфа 1427381.62. Чорно-рябі ровесниці з ліній Маршала 2290977.95 і Елевейшна 1491007.65 за тривалістю життя поступались тваринам лінії Чіфа 1427381.62 на 451,0 та 523,7 дня відповідно. Різниця за тривалістю господарського використання чорно-рябих корів лінії Чіфа 1427381.62 та інших вказаних вище ліній становила, відповідно, 389,4 і 436,3 дня на користь перших.

Отже, ступінь прояву генетичного потенціалу молочної продуктивності і тривалості використання корів української чорно-рябої молочної породи значною мірою зумовлюється їхньою приналежністю до різних ліній як вітчизняної, так і голштинської селекції.